

Omgaan met elkaar

Sociaal veiligheidsplan RSG Wiringherlant.

Anti-pestprotocol.

Een veilige school is een school waar voortdurend serieus aandacht wordt gegeven aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag. Een school die kritisch naar zichzelf blijft kijken en er voor zorgt dat elk incident leidt tot verkleining van de kans op nieuw grensoverschrijdend gedrag.

In een cultuur waarin zowel leerlingen als medewerkers aan het denken worden gezet over hun houding en handelen en waarin hier open over wordt gepraat

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Informatie over pesten	3
- Verschil tussen plagen, pesten en ruzie maken	3
- Vormen van pesten	3-4
- Rollen bij pesten	5
- Signaleren van pesten	5-6
Hoofdstuk 2: Functies en rollen	6-7
Hoofdstuk 3: Preventie	8
Hoofdstuk 4: Monitoring	9
Hoofdstuk 5: Interventies	10-11
Hoofdstuk 6: Bijlagen	
- Bijlage 1: stappenplan bij pesten	12-14
- Bijlage 2: Omgangsregels	15
- Bijlage 3: Groepsdynamica	16
- Bijlage 4: Jaarprogramma	17
- Bijlage 5: Tips voor leerlingen bij cyberpesten	18
- Bijlage 6: Links voor bruikbare adressen bij pesten	19

1. Informatie over pesten:

Verschil tussen plagen, pesten en ruzie maken.

Plagen is een speelse, vriendschappelijke manier van omgang waarbij leerlingen aan elkaar gewaagd zijn. Het is onschuldig, gaat over en weer en er kan om worden gelachen. De leerlingen zijn gelijk aan elkaar en het is niet gericht op het beschadigen of buitensluiten van een ander. Het is eerder een teken van verbondenheid: wij horen bij elkaar. Plagen komt af en toe voor en duurt nooit lang. Plagen kan ook leerzaam zijn; kinderen leren zo met conflicten om te gaan en hun grenzen aan te geven.

Pesten wordt niet zozeer gedefinieerd door de handeling zelf, als wel door de intentie ervan. Pesten vindt plaats met de bedoeling om een ander pijn te doen, te vernederen of buiten te sluiten. Het is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een ander persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Pesten heeft drie hoofdkenmerken:

- Het is intentioneel
- Het vindt structureel plaats (herhaaldelijk en over een langere periode)
- Het is eenzijdig (er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer)

Pesten is dus het bewust en herhaaldelijk kwetsen van de ander. Doordat er sprake is van een machtsverschil, kan de gepeste leerling niet meer voor zichzelf opkomen. Het gebeurt steeds opnieuw en over een langere periode.

Ruzie maken wordt door leerlingen nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een bepaalde zaak. Als een ruzie uitgesproken is kunnen de voormalige ruziemakers vaak weer samen door een deur. Bij pestgedrag gaat het niet om een zaak, maar om het beschadigen van een persoon, waarbij ook sprake is van een machtsverschil.

Vormen van pesten

Pesten kan verschillende vormen aannemen:

Met woorden, denk aan:

- Vernederen, belachelijk maken
- Schelden
- Dreigen
- Met bijnamen aanspreken
- Gemene briefjes
- Via sociale media bijvoorbeeld: WhatsApp, Instagram, Tiktok, Snapchat, Discord etc

Lichamelijk, denk aan:

- Trekken aan kleding, duwen en sjoeren
- Schoppen en slaan
- Krabben en aan haren trekken
- Ongewenste aanraking op intieme plekken
- Wapens gebruiken
- Achtervolgen: opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden

- Opsluiten

Uitsluiting, denk aan:

- Doodzwijgen en negeren
- Moedwillig uitsluiten van feestjes
- Moedwillig uitsluiten bij groepsopdrachten
- Moedwillig achterhouden van informatie

Stelen en vernielen, denk aan:

- Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- Kliederen op boeken
- Banden lek prikken, fiets beschadigen
- Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
- Het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Digitaal pesten, sociale media

- Pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal enzovoort
- Ongewenst contact met vreemden
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail

Rollen bij pesten

Bij pesten zijn de hoofdrollen weggelegd voor de gepeste leerling en de pestende leerling. Toch zijn dit niet de enige betrokken partijen. Ook de andere leerlingen in de klas, de medewerkers van de school en de ouders van de leerlingen spelen, bewust of onbewust, een rol. Bij een integrale aanpak van pesten moet worden gekeken naar de achterliggende motieven van het gedrag van álle partijen en worden zij allen betrokken bij de preventieve en curatieve aanpak van pesten.

Wie zijn er betrokken:

De gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden hebben veelal een van de volgende kenmerken: verlegen, (sociaal/motorisch) onhandig, onzeker, kwetsbaar (eerder gepest of moeite met grenzen aangeven), afhankelijk, anders dan de middenmoot (qua uiterlijk, kleding, gedrag), nieuw in de klas, hebben een beperking of worden thuis over beschermd.

De pestende leerling

Pestende leerlingen pesten vaak vanuit de volgende motieven: uitoefenen van macht, bang om zelf gepest te worden, roep om aandacht, jaloezie, eigen onzekerheid overschreeuwen, zich groot voelen door een ander te kleineren, problematische thuissituatie, door een beperking of stoornis.

De omstanders

Waaronder meelopers, zwijgers, verdedigers, etc.

Vaak zijn zij bang om ook gepest te worden of hebben niet in de gaten wat er gebeurt. Ze hebben vaak last van de negatieve sfeer in de klas, wat invloed heeft op hun leerprestaties

De medewerkers van de school

Alle medewerkers van school hebben een verantwoordelijkheid ten aanzien van pesten en hebben een voorbeeldfunctie.

De ouders

Ouders hebben een signalerende functie en nemen waar nodig contact op met school. Ook hebben ouders een voorbeeldfunctie en kunnen in gesprek gaan met hun kind.

Signaleren van pesten

Is het een grapje, een ruzie, geplaag dat bij de ontwikkeling van het kind hoort? Of is het pesten? Pesten komt overal voor en kan vervelende gevolgen hebben op de lange termijn. Zowel voor de gepeste als voor de pester. Het is niet altijd even zichtbaar. Hoe herken je pestgedrag?

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pestende leerling gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben

- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Emotioneler reageren dan normaal is voor de situatie
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

2. Functies en rollen

Alle medewerkers binnen RSG Wiringherlant hebben actief te maken met het anti-pestbeleid. Wij hebben een voorbeeldfunctie; wij gaan met respect met elkaar om, wij begroeten elkaar, wij zien en horen elkaar en wij zijn alert op het welbevinden van iedereen.

In deze paragraaf zijn de betrokken functies en bijbehorende rollen opgenoemd.

Het onderwijsondersteunend personeel

De medewerker houdt actief toezicht en monitort de sfeer buiten de klas, in de gangen, aula en schoolplein

De medewerker signaleert en reageert op groeps- en individueel pestgedrag

De medewerker licht de mentor/schoolleiding in

De docent

De docent monitort de sfeer in de klas

De docent draagt bij aan een positieve groepsvorming

De docent hanteert goed klassenmanagement

De docent signaleert en reageert op groeps- en individueel pestgedrag

De docent licht de mentor van de betreffende leerlingen in

De mentor

De mentor monitort de sfeer in de klas

De mentor draagt bij aan een positieve groepsvorming

De mentor signaleert en reageert op groeps- en individueel pestgedrag

De mentor voert bij pestgedrag het "Stappenplan bij Pesten" uit (zie bijlage 1)

De afdelingsondersteuner

De afdelingsondersteuner past hoor – en wederhoor toe bij ernstige incidenten

De afdelingsondersteuner houdt contact met ouders bij ernstige incidenten

De afdelingsondersteuner gaat indien nodig over tot vervol ginterventies /sancties

De afdelingsleider

De afdelingsleider past hoor – en wederhoor toe bij incidenten

De afdelingsleider houdt contact met ouders

De afdelingsleider gaat indien nodig over tot vervol ginterventies /sancties

De anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator coördineert het anti-pestbeleid

De anti-pestcoördinator fungeert als aanspreekpunt voor ouders, leerlingen, en medewerkers
De anti-pestcoördinator adviseert en analyseert over passende interventies aan mentor en docent
De anti-pestcoördinator volgt de voortgang en resultaten van een peestsituatie en interventies
De anti-pestcoördinator meet de veiligheidsbeleving van leerlingen d.m.v. een jaarlijkse monitor
De anti-pestcoördinator adviseert de schooldirectie over anti-pestbeleid
De anti-pestcoördinator ontwikkelt en voert activiteiten uit in het kader van het anti-pestbeleid

De ondersteuningscoördinator

De ondersteuningscoördinator verwijst door naar interne- en/of externe hulpverlening
De ondersteuningscoördinator monitort de voortgang van het anti-pestbeleid
De ondersteuningscoördinator monitort de activiteiten in het kader van het anti-pestbeleid
De ondersteuningscoördinator adviseert de schooldirectie over het anti-pestbeleid

Interne en externe hulpverlening

Waar nodig kunnen counselors, trainers sociale vaardigheden, schoolmaatschappelijk werk, GGD, politie enz. ingezet worden om de pestende leerling en/of gepeste leerling te begeleiden

Directie

De directie past hoor – en wederhoor toe bij ernstige incidenten
De directie houdt contact met ouders bij ernstige incidenten
De directie gaat indien nodig over tot vervolginterventies /sancties

3. Preventie

Algemene maatregelen

Beleid

Rsg Waringherlant heeft een anti-pestbeleid en voert dat uit. Het beleid wordt regelmatig (minimaal een keer per jaar) geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Voorbeeldfunctie

De schoolleiding en medewerkers onderschrijven het antipestbeleid en hebben een voorbeeldfunctie qua gedrag naar elkaar en naar de leerlingen toe. Zij staan voor de naleving van de schoolregels en een positief leefklimaat.

Omgangsregels

De mentoren en docenten en leerlingen dienen zich te houden aan de algemene schoolregels en deze worden gehandhaafd. Tijdens de gouden weken (introductieperiode start schooljaar) stellen indien nodig mentoren naast de algemene schoolregels (zie schoolregels WRLT) duidelijke klassenregels op, waarin staat beschreven hoe we met elkaar omgaan binnen en buiten de klas en op sociaal media.

De regels worden samen met de leerlingen opgesteld en regelmatig besproken. De regels zijn positief geformuleerd.

Positieve groepsvorming

Bij iedere nieuwe klassenvorming en aan het begin van het schooljaar wordt aandacht besteed aan positieve groepsvorming, een positief klassegevoel en een goede verstandhouding binnen de groep (bijlage 3 groepsdynamica).

Mentorlessen

De mentoren begeleiden structureel de klas als geheel en de leerlingen individueel. De onderwerpen omgaan met elkaar, pesten en veiligheid op school worden regelmatig besproken. De mentoren worden hierin gedurende het jaar middels voorbeeldlessen ondersteund door de anti-pestcoördinator.

Toezicht

Er vindt structureel actief toezicht plaats, in en buiten de klas, in pauzeruimtes en op het schoolplein. Leerlingen moeten zich gezien weten waardoor ze zich veilig voelen!

Ouderbetrokkenheid

Ouders worden betrokken bij het anti-pestbeleid d.m.v. ouderavonden, nieuwsbrieven, gesprekken op school, voorlichting over digitaal pesten etc.

Communicatie

Het anti-pestbeleid wordt zichtbaar uitgedragen en duidelijk gecommuniceerd naar leerlingen, ouders en medewerkers. Het is makkelijk toegankelijk via de website.

Deskundigheid docenten

Binnen de school is het antipestbeleid een voortdurend onderwerp van gesprek.

Monitoren en registratie

Binnen de school is er in Magister de mogelijkheid tot registratie van pestincidenten en de voortgang van de interventie. Monitoring: jaarlijks door het meten van veiligheidsbeleving van de leerlingen.

Jaarprogramma

Activiteiten

De genoemde activiteiten en bovenstaande preventiemaatregelen worden gedurende het jaar uitgevoerd. Daarnaast is er een jaarprogramma (zie bijlage 4) met vastgelegde activiteiten. De activiteiten zijn gericht op pesten en andere programma's zijn breder georiënteerd dan pesten en richten zich op sociale vaardigheden, weerbaarheid en een positief schoolklimaat.

4. Monitoring

Metten is weten

Metten is weten. We kunnen alleen een goed anti-pestbeleid voeren als we inzicht hebben in de beleving van veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op onze school.

Daarom is monitoring een belangrijk element van dit beleid. Monitoring vindt iedere dag plaats, in en buiten de klas, in gesprekken met de groep en met de ouders en door verslaglegging in Magister. Scholen worden met het wetsvoorstel sociale veiligheid op school verplicht tot een twee jaarlijkse monitoring van de sociale veiligheid op school. De gegevens worden geanalyseerd door de schoolleiding, ondersteuningscoördinator en de anti-pest coördinator. Aan de hand hiervan worden voorstellen tot verbetering geformuleerd.

Instrument

RSG Wiringherlant werkt met een tevredenheidsonderzoek gaat via een vragenlijst via DUO of Magister. De opbrengst wordt gepubliceerd in Vensters. Dit wordt momenteel door School en Veiligheid verder ontwikkeld en aangepast.

De gegevens worden geanalyseerd door de zorgcoördinator en de anti-pestcoördinator. Aan de hand van de analyse worden voorstellen tot verbetering geformuleerd.

5. Interventies

Een melding of signaal van pesten wordt altijd serieus genomen. Welke interventies wanneer plaatsvinden is sterk afhankelijk van de situatie en zijn zoveel mogelijk gericht op het oplossen van de situatie en het herstellen van de relaties. **Op school werken wij met de 5 sporen aanpak.**

De focus ligt op de groep omdat pesten doorgaans ontstaat en opgelost wordt in groepsverband.

In het geval waarin deze oplossingsgerichte interventies geen effect hebben wordt er over gegaan tot sanctionering.

Belangrijk is dat er wordt samengewerkt tussen de mentor, ouders en afdelingsondersteuner/afdelingsleider en dat er correcte dossiervorming plaatsvindt in het leerlingvolgsysteem.

De anti -pestcoördinator is ten allen tijde beschikbaar voor advies en informatie over gepaste interventies en vervolgstappen.

Procedure

Na een melding of signaal van pestgedrag gaat de volgende procedure in werking. Afhankelijk van de melding kan het stappenplan anders verlopen en kan er zelfs gebruik gemaakt worden van de procedure “schorsing en verwijdering”.

De mentor

Wanneer een pestincident plaatsvindt is de mentor contactpersoon en begeleidt het te volgen traject. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste leerling en later met de pestende apart.

Vervolgens organiseert de mentor apart van elkaar een gesprek met beide leerlingen. De ouders van de betreffende leerlingen worden op de hoogte gesteld. De mentor maakt afspraken en er wordt een evaluatiemoment afgesproken. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

Op school hanteren wij drie interventiemethoden:

- * Herstelgesprek
- * No-blame
- * Oplossingsgerichte aanpak

Indien nodig heeft de mentor een gesprek met de klas.

Bij voortdurend van het pesten zie stappenplan (bijlage 1)

De afdelingsondersteuner

De afdelingsondersteuner is continue betrokken en wordt op de hoogte gehouden. Is het pesten niet stopt na interventies van de mentor.

De afdelingsleider

De afdelingsleider is eindverantwoordelijk en wordt daarom continu op de hoogte gehouden door de mentor, mondeling of via het leerlingvolgsysteem en wordt ingezet als het pesten niet stopt, of meteen dusdanig geëscaleerd is dat stappen overgeslagen moeten worden .

Wanneer er na gemaakte afspraken, aangeboden en sancties kan er over worden gegaan tot een schorsing. Volgens het protocol "schorsing en verwijdering".

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering.

De school kan en moet verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering. Ondersteund door dossiervorming zal een andere school voor de leerling gezocht moeten worden.

Anti-pestcoördinator en ondersteuningscoördinator.

De anti-pestcoördinator heeft tijdens het gehele proces een adviserende en coördinerende rol. Zij worden mondeling of via het leerlingvolgsysteem op de hoogte gehouden en waar nodig ingezet.

De anti-pestcoördinator wordt aangestuurd door de ondersteuningscoördinator.

Het stappenplan bij Pesten (zie bijlage 1) wordt ingezet om het gehele proces nauwgezet te doorlopen en te volgen.

Registratie in Magister en in Iris.

Registratie van incidenten en van genomen maatregelen is van groot belang. Het dient de volgende doelen:

- Heldere dossiervorming: een geordend overzicht op een vaste plaats van wanneer incidenten hebben plaatsgevonden, welke maatregelen wanneer zijn genomen en welke opvolging er aan acties is gegeven. Het is toegankelijk is voor alle belanghebbenden binnen school.
- Identificatie van risicofactoren binnen de school, aan de hand waarvan beleid kan worden aangepast.
- Inzichtelijk overzicht van acties en maatregelen voor de inspectie in geval van klachten, waardoor eenvoudig kan worden aangetoond dat het anti-pestbeleid is gevolgd en aan de inspanningsverplichting om voor de sociale veiligheid van leerlingen te zorgen, is voldaan.

Registratie gebeurt door mentoren, afdelingsondersteuners, afdelingsleider, anti-pest coördinator en directie.

Evaluatie

Het aanpakken van een peestsituatie is op deze manier een cyclisch proces van maatregelen- registratie- toezicht - evaluatie- en aanpassen van maatregelen.

Nadat er maatregelen zijn getroffen in een peestsituatie, worden deze interventies geregistreerd in Magister. De mentor houdt contact met de gepeste en pestende leerling en ziet er op toe dat zijn of haar situatie verbetert. Ook wordt de groeps sfeer en het naleven van de klassenregels in de gaten gehouden door de mentor en alle andere betrokken personeelsleden.

Waar nodig worden nieuwe maatregelen getroffen. Ook deze worden geregistreerd en ook hierop vindt weer toezicht plaats. Ook deze maatregelen worden geëvalueerd en eventueel aangepast.

Bij de overdracht naar een volgend leerjaar wordt de informatie overgedragen aan de nieuwe mentor.

Voor deze overdracht moet voldoende tijd worden ingeruimd in het jaarrooster.

6. Bijlagen

Bijlage 1 Stappenplan bij pesten.

Stap 0: Incident wordt gesignaleerd

Indien zich een (pest)incident voordoet, wordt erdoor degene die het signaleert meteen iets meegegaan, aanspreken en corrigeren. Het gehele personeel heeft een voorbeeldfunctie en handelt hierna.

- De leerling wordt aangesproken op zijn/haar gedrag
- De betreffende mentor(en) wordt op de hoogte gebracht

Het gehele personeel

Stap 1: Als pesten in vastgesteld

Gesprek met betrokken leerlingen onder leiding van de mentor

- Gesprek met de pester(s)/meelopers en gepeste(n):
  - Waarschuwend karakter.
  - Afspraken worden gemaakt over gewenste gedragsverandering binnen een gestelde termijn (4 weken)
  - Er wordt een terugkom/evaluatiegesprek afgesproken.
  - Afspraken worden schriftelijk vastgelegd in Magister (dossiervorming).
  - Ouders worden geïnformeerd.

Mentor

- Gesprek met gepeste(n):
  - Ondersteunend karakter
  - Afspraken gericht op vergroten gevoel van veiligheid. Afspraken worden schriftelijk vastgelegd in Magister.
  - Ouders worden geïnformeerd.

Mentor

- Inzetten (eventueel): Methode bij pestproblematiek
Informatie bij APC en in de OSP Tegel
- Herstelgesprek : alleen bij een berouwvolle pester
- No blame : steungroep voor de gepeste
- Oplossingsgerichte aanpak: pesten binnen klasverband, klassikale aanpak door mentor
- APC wordt geïnformeerd
- APC denkt mee bij het opstellen van een samenhangende aanpak

Mentor

Mentor

Mentor

APC

Stap 2: Monitoren van de voortgang

De naleving van de gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden.

➤ De gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden, binnen een termijn van 4 weken. Er wordt altijd op geacteerd.	Mentor
➤ Pestincidenten worden binnen deze termijn vastgelegd in Magister (dossiervorming)	Mentor
➤ Stand van zaken wordt gecheckt bij de ouders van de gepeste leerling.	Mentor en APC

Stap 3: Als het pestgedrag niet stopt, na bovenstaande maatregelen.

➤ Tweede gesprek met de pester(s)/meelopers en gepeste(n),:	Afdelingsondersteuner, mentor en ouders
• Onder leiding van de afdelingsondersteuner, in aanwezigheid van mentor en ouders.	
• Er worden (pedagogische) strafmaatregelen genomen tegen de pesters/meelopers.	Mentor Mogelijk inzet OSP
• Begeleiding wordt aangeboden om tot gedragsverandering te komen. In overleg met het ondersteuningsteam. Je kunt denken aan (Sociale vaardigheidstraining, aggressieregulatietraining, Kick o.i.d.)	
➤ Pesters krijgen opnieuw 4 weken om hun gedrag aan te passen.	Mentor
➤ Afspraken en maatregelen worden vastgelegd in Magister (dossiervorming).	
➤ APC wordt geïnformeerd.	Mentor
➤ APC stelt de aanpak bij en bewaakt de samenhang tussen de afgesproken interventies.	APC

Stap 4: Monitoren van de voortgang

De naleving van de gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden.

➤ De gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden, binnen een termijn van 4 weken. Er wordt altijd op geacteerd.	Mentor
➤ Pestincidenten worden binnen deze termijn vastgelegd in Magister (dossiervorming)	Mentor
➤ Stand van zaken wordt gecheckt bij de ouders van de gepeste leerling.	Mentor en APC

Stap 5: Als het pestgedrag niet stopt na bovenstaande maatregelen

➤ Er wordt een (interne) schorsing aan de pester(s)/meeloper(s) opgelegd.	Afdelingsleider
➤ Opnieuw aanbod ondersteuning of geboden ondersteuning of hulpverlening wordt opgeschaald om alsnog tot gedragsverandering te komen.	Afdelingsleider en mentor
➤ Afspraken en maatregelen worden vastgelegd in Magister (dossievorming)	Afdelingsleider of mentor
➤ APC wordt geïnformeerd	Afdelingsleider of mentor

Stap 6: Als het pestgedrag niet stopt, na bovenstaande maatregelen.

➤ School kan overgaan tot verwijdering van de pesters, hierbij wordt het "protocol schorsing en verwijdering" gevolgd, in combinatie met het aangelegde dossier.	Afdelingsleider i.s.m Rector of Pl.verv. Rector
➤ APC wordt geïnformeerd.	Afdelingsleider

Aanvulling bij cyberpesten:

➤ Bepaal omvang en impact.	Mentor
➤ Zorg dat bewijs bewaard wordt (door getroffen leerling en/of ouders). Schakel hiervoor (eventueel) de systeembeheerder in.	Mentor
• Breng de gepeste leerling en zijn/ haar ouders op de hoogte van www.helpwanted.nl . Daar staat concrete informatie over wat te doen in geval van digitale narigheid (met handleiding hoe bewijs op te slaan).	Mentor
• Attendeer/ adviseer de gepeste leerling en zijn/ haar ouders op de mogelijkheid om melding/ aangifte te doen van strafbare feiten (NB. ook school kan melding/ aangifte doen tegen cyberpesters).	Mentor
• Als er ongewenste beelden van een leerling rondgaan op sociale media, stuur dan vanuit school, een bericht aan www.meldknop.nl voor het 'verwijderen' van het materiaal.	APC
• Verspreiders en reageerders verwijderen beeldmateriaal, in bijzijn van schoolmedewerker/ ouders)	Mentor/afdelingsondersteuner/ afdelingsleider/ouders
• Verspreiding is verboden (op straffe van aangifte)	Mentor
• Regel een warme en zorgvuldige re-integratie (in de klas/school) van een leerling met cyber-schade.	

Eventueel inzet gastlessen mogelijk bijvoorbeeld van Link. Gericht op risico's en consequenties van misbruik social media. Bij behoefte is ook een ouderavond een optie.

Bijlage 2 Omgangsregels

1. Iedereen is welkom op onze school ongeacht huidskleur, seksuele voorkeur, geslacht en levensovertuiging.
2. We behandelen elkaar vriendelijk en met respect!
3. We zorgen er samen voor dat we op internet en op school op een prettige manier met elkaar en elkaars spullen omgaan, zodat school een veilige plek is, waar geen plaats is voor schelden, (cyber)pesten, geweld, diefstal en vernielingen.
4. We luisteren naar elkaar, krijgen de kans om onszelf te zijn en onze mening te geven.
5. Wat privé is mag je voor jezelf houden. Dat geldt voor onszelf en ook voor anderen. We verspreiden geen privé-informatie zoals geluid- of beeldmateriaal of alleen met toestemming van degene om wie het gaat.
6. We helpen elkaar en komen voor elkaar op waar dat nodig en gewenst is. Als we zelf niet kunnen helpen, roepen we de hulp van een ander in. Zo staan we op school en op internet voor elkaar klaar.
7. We houden ons aan afspraken en aan regels en we spreken elkaar erop aan als die niet worden nagekomen. Als we grensoverschrijdend gedrag zien melden we dat op school.

Bijlage 3 Groepsdynamica

Aandacht voor groepsvorming is een van de preventieve maatregelen om pesten op school te voorkomen. Om het belang van een goede groepsvorming te onderstrepen, volgt hier een klein stukje theorie.

Groepsvorming(hoe wordt een klas een groep) gaat niet vanzelf.

In de meeste theorieën over groepsvorming wordt ervan uitgegaan dat een groep zich steeds volgens een vast patroon van fasen ontwikkelt:

- forming: kennismaking en oriëntatie
- storming: strijd om invloed, verkrijgen van leiderspositie
- norming: gemeenschappelijke normen over wat wel en niet gewenst is
- performing: langere periode van rust en plezierige samenwerking
- adjourning: groep houdt op met bestaan

periode	Fasen van de groepsvorming
Eerste weken schooljaar	Forming
Tot aan de herfstvakantie	Storming,norming
Na de herfstvakantie	performing
Mei, juni	adjourning

Jaarprogramma Omgaan met Elkaar

maand	datum	Activiteit
augustus		Kennismakingsdagen Mentorlessen groepsdynamica <ul style="list-style-type: none"> • lesmateriaal via mail en via Teams naar mentoren • aandacht hiervoor tijdens mentorenoverleg en teamvergadering
September		September: ouderavonden <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor anti-pestbeleid en APC benoemd. • APC vraagt aandacht voor pestprotocol tijdens mentoren overleg september: week tegen pesten <ul style="list-style-type: none"> • Lesideeën naar mentoren (onder andere social media, groepsdynamica). • Posters bestellen en ophangen • Stukje op website • Polsbandjes uitgedeeld • Inzet Jongerenwerkers in een pauze, activiteit gericht op anti-pest
Oktober		Week tegen de eenzaamheid <ul style="list-style-type: none"> • High tea voor eenzame buurtgenoten door Link en Z&W Donderdag (datum in overleg): <ul style="list-style-type: none"> • Activiteit in de pauze door jongerenwerkers (Link)
November		<ul style="list-style-type: none"> • Activiteit Jongerenwerkers in de pauze gericht op sociale veiligheid
December		Paarse vrijdag: 9 december <ul style="list-style-type: none"> • stukje website • verschillende activiteiten georganiseerd door GSA
Januari		
Februari		
Maart		
April		
Mei		

Bijlage 5 Tips voor leerlingen bij cyberpesten

Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart mailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen digitaal pesten en misbruik doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om sms'jes of what's app op de mobiele telefoon, dan heb je de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of afdelingsleider toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl
  - vertel het tegen je ouders

Bijlage 6 Links voor bruikbare adressen bij pesten:

Algemene zoekpagina's over pesten

- www.stoppestenu.nl
- www.omgaanmetpesten.nl
- www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.weektegenhetpesten.nl
- www.schoolenveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.stopdigitaalpesten.nl
Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)
- www.digibewust.nl
Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.helpwanted.nl
Specifiek bij cyberpesten